

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om begrænsning af anvendelsen af visse farlige stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr (omarbejdning)

KOM(2008) 809 endelig — 2008/0240 (COD)

(2009/C 306/08)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 16. februar 2009 under henvisning til EF-traktatens artikel 95 at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om:

»Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om begrænsning af anvendelsen af visse farlige stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr (omarbejdning)«

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Landbrug, Udvikling af Landdistrikterne og Miljø, som udpegede Daniel RETUREAU til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 18. maj 2009.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 454. plenarforsamling den 10.-11. juni 2009, mødet den 10. juni, følgende udtalelse med 109 stemmer for og 3 hverken for eller imod:

1. Udvalgets konklusioner

1.1 EF-traktatens artikel 95 danner med rette retsgrundlag for det omarbejdede direktiv, som ensretter betingelserne for fremstilling og distribution af elektrisk og elektronisk udstyr i det indre marked. At der som retsakt vælges et direktiv er begrundet i to forhold, nemlig at der er tale om en omarbejdning af et direktiv, og at medlemslandene i overensstemmelse med nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet har et eget ansvar for at gennemføre og føre tilsyn med det.

1.2 Ikke desto mindre mener EØSU, at overvågningen af gennemførelsen af det omarbejdede direktiv bør sigte mod en så tæt samordning som muligt af gennemførelsen i det indre marked for at undgå de mulige administrative komplikationer i forbindelse med det grænseoverskridende element og de konkurrenceforvridninger, det kunne afstedkomme.

1.3 Med hensyn til eventuelle ændringer af listen over giftige eller farlige stoffer, hvis anvendelse er forbudt eller stærkt begrænset, kan udvalget kun acceptere anvendelsen af udvalgsmetoden, hvis de deltagende parter høres, og der gennemføres en konsekvensanalyse for hvert stof, der tilføjes til eller fjernes fra listen.

2. Kommissionens forslag

2.1 Ved at foreslå at erstatte WEEE-direktivet (genanvendelse af affald fra elektrisk og elektronisk udstyr) med et omarbejdet direktiv, som har til formål at øge graden af genvinding og affaldsbehandling, udvide anvendelsesområdet til også at omfatte medicinsk udstyr og hospitalsudstyr samt overvågningsinstrumenter og at fremme genanvendelsen af udstyr, som kan repareres, sigter Kommissionen på at opnå både en bedre miljøbeskyttelse og en administrativ forenkling. Direktivforslaget, der sigter på at begrænse anvendelse af giftige eller farlige stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr (direktivet om begrænsning af farlige stoffer — RoHS), og som er genstand for denne udtalelse, og det omarbejdede WEEE-direktiv supplerer hinanden og er indbyrdes afhængige, og som en konsekvens deraf bør også det foreliggende direktiv omarbejdes.

2.2 Med hensyn til giftige eller farlige stoffer vurderer Kommissionens tjenestegrene, at denne omarbejdning vil resultere i globale nettogevinster, om end de er beskedne. Desuden vil de anbefalede alternativer have en stor samlet virkning i forhold til at gøre direktivet tydeligere og ensrette dets gennemførelse og dermed bidrage til bedre lovgivning.

2.3 Det handler navnlig om at udvide anvendelsesområdet for de to direktiver ved at tilføje medicinsk udstyr og overvågnings- og reguleringsinstrumenter til det øvrige udstyr, som de to tidligere direktiver allerede dækker. Der fokuseres også på nødvendigheden af at genanvende en del af udstyret i stedet for at behandle det som affald. Sndringen mellem genanvendt udstyr og affald gøres til genstand for erklæringer og kontrol i fornødent omfang.

2.4 Det omarbejdede direktiv om farligt affald (RoHS) bevarer sit juridiske grundlag (artikel 95, det indre marked). Det omarbejdede WEEE-direktiv beholder ligeledes sit juridiske grundlag (artikel 175, miljø). Dette stemmer overens med deres respektive formål, som i det store og hele er de samme som tidligere.

2.5 Det omarbejdede RoHS-direktivs bilag beskriver mere detaljeret, hvilket udstyr direktivet dækker (bilag I og II) og udgør den nye reference for det omarbejdede WEEE-direktiv. De giftige eller farlige stoffer, hvis anvendelse begrænses af RoHS-direktivet, er fortsat de samme for så vidt angår art og tolererede mængder. Den videnskabelige og tekniske udvikling og eventuelle undtagelser behandles gennem udvalgsproceduren med kontrol.

2.6 Ifølge Kommissionen bliver de miljømæssige fordele sandsynligvis ganske betragtelige. Flere ton af de tungmetaller, som indgår i direktivet om farlige stoffer (> 1 400 ton bly, cirka 2,2 ton cadmium) anvendes i medicinske anordninger og overvågnings- og reguleringsinstrumenter, hvilket vægtmæssigt udgør 0,2 til 0,3 % af affaldet af elektrisk og elektronisk udstyr. Disse stoffer kan i tilfælde af dårlig affaldshåndtering

ende i naturen (kun 49,7 % af affaldet af medicinske anordninger og 65,2 % af affaldet af overvågnings- og reguleringsinstrumenter er genstand for særskilt indsamling). Hvis man begrænser anvendelsen af disse stoffer gennem RoHS-direktivet, vil det på mellemlangt og langt sigt være muligt at eliminere deres tilstedeværelse i produkterne og i affaldet fra disse. En mere dybtgående analyse tyder på, at selv i scenarier, hvor genanvendelsesprocenten er højere, vil det være gavnligt for miljøet, hvis dette udstyr bliver omfattet af RoHS-direktivets anvendelsesområde.

2.7 En tværgående harmonisering af definitionerne i de tilknyttede direktiver vil også hjælpe til en bedre anvendelse og til afskaffelse af administrative hindringer (jf. pkt. 3.3 nedenfor) samt bidrage til, at gennemførelsesprocedurerne ikke afviger for meget fra hinanden.

3. Generelle bemærkninger

3.1 Teknikken til omarbejdning af instrumenter som WEEE-direktivet og RoHS-direktivet kan som i det foreliggende tilfælde føre til en ganske omfattende ændring af tidligere lovgivning.

3.2 Enhver usikkerhed i forbindelse med anvendelsesområdet, definitionerne og den divergerende praksis i medlemslandene med hensyn til vurderingen af produkternes overensstemmelse samt den eventuelle overlapning af de gamle direktiver med den nye lovgivningsmæssige ramme i form af REACH bør ryddes af vejen. En gennemgribende harmonisering er nødvendig, hvis man skal begrænse udgifterne til gennemførelse af de planlagte foranstaltninger og de administrative omkostninger.

3.3 Komplementariteten og sammenhængen mellem de to direktiver og anden relevant fællesskabslovgivning (fælles rammer for markedsføring af produkter ⁽¹⁾, REACH ⁽²⁾, energiforbrugende produkter ⁽³⁾), som vedrører design af udstyr, bør forbedres.

3.4 EØSU bemærker med tilfredshed, at listen over begrænsede eller forbudte stoffer i elektrisk og elektronisk udstyr til syvende og sidst ikke ændres, hvilket sikrer et uændret beskyttelsesniveau for arbejdstagere og forbrugere.

3.5 Udvalget betoner i den sammenhæng, at det er nødvendigt at udvise agtpågivenhed over for de mange ulovlige overførsler af farligt affald til lande, som ikke råder over det fornødne tekniske udstyr til at behandle det hensigtsmæssigt, hvilket indebærer en alvorlig risiko for miljøet og sundheden i disse lande. Behandlingen af elektronisk affald udgør allerede en

alvorlig trussel mod den offentlige sundhed i nogle af disse lande, og denne situation kan forværres, hvis ikke den indledende behandling af affaldet som foreskrevet af WEEE-direktivet udføres korrekt, og som følge af nye risici grundet udvidelsen af anvendelsesområdet til også at omfatte kategori 8 og 9.

3.6 EØSU noterer sig, at listen over forbudte eller begrænsede stoffer ikke ændres som følge af den foreslåede omarbejdning. Med henblik på godkendelse af eventuelle stoffer til substitution af de giftigste eller farligste stoffer, bør man sikre sig, at disse ikke i sig selv udgør en risiko. Eventuelle undtagelser bør kun gøres for stoffer, der er helt og aldeles uerstattelige i henhold til den nuværende viden og den aktuelle teknologiske udvikling, og kun hvis der træffes alle nødvendige beskyttelses- og sikkerhedsforanstaltninger.

3.7 Anvendelsesområdet, som defineres i det omarbejdede RoHS-direktivs bilag I og II, kan ændres af Kommissionen gennem en udvalgsprocedure med kontrol. Efter EØSU's opfattelse bør alle fremtidige større ændringer imidlertid gøres til genstand for en ny konsekvensanalyse og nye indledende høringer. Udvalget glæder sig over anvendelsen af REACH-metoden til eventuel indførelse af forbud mod nye stoffer.

3.8 EØSU anerkender, at den tværgående harmonisering af definitionerne i alle de berørte direktiver (jf. pkt. 3.3 ovenfor) bidrager til klarheden og nedbringelsen af de administrative omkostninger.

3.9 Udvalget anerkender ligeledes, at fastsættelsen af en rimelig tidsgrænse for undtagelser for visse stoffer (fire år) kan fremme bestræbelserne på at finde alternative løsninger, samtidig med at det giver producenterne tilstrækkelig retssikkerhed.

3.10 EØSU er bevidst om, at de ændrede lovgivningsmæssige rammer har en betydning for virksomhedernes vækst og beskæftigelsen, og bifalder den forbedrede sammenhæng mellem de to omarbejdede direktiver samt den lovgivningsmæssige og administrative forenkling, der således fremmes.

3.11 EØSU bifalder udvidelsen af anvendelsesområdet for RoHS-direktivet med yderligere to kategorier af udstyr (kategori 8 og 9: medicinske anordninger og overvågnings- og reguleringsinstrumenter) og vedtagelsen af princippet om genanvendelse af en del af det indsamlede udstyr. Den kontrol, der gør det muligt at skelne affald fra genanvendte instrumenter, og som er baseret på erklæringer og eventuel kontrol, er efter udvalgets opfattelse rimelig.

⁽¹⁾ EUT L 218 af 13.2.2008, s. 82.

⁽²⁾ EUT L 396 af 30.12.2006.

⁽³⁾ JO C 182 af 4.8.2009, p. 30. EUT L 191 af 22.7.2005, s. 29.

3.12 EØSU bifalder ligeledes, at definitionerne af berørte økonomiske aktører tilpasses definitionerne i pakken om »markedsføring af produkter«, og hilser også de nye definitioner, som er blevet tilføjet, velkommen (f.eks. definition af medicinske anordninger).

3.13 Udvalget håber inderligt, at den effektive ensretning af gennemførelsen på medlemsstatsniveau bliver langt mere effektiv, end den har været i forbindelse med de tidligere direktiver inden omarbejdelse. Det ville være ønskeligt med en evaluering efter nogle år for at undersøge, om de fastsatte mål er blevet nået på en effektiv måde.

Bruxelles, den 10. juni 2009.

Mario SEPI
Formand for
Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg
